

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Cdo/5/2020
Identifikačné číslo spisu: 8517201616
Dátum vydania rozhodnutia: 30.03.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8517201616.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. O., bývajúceho v O., L. Q. Č.. XX/XX, zastúpeného advokátom JUDr. Rastislavom Lenartom, so sídlom v Košiciach, Pollova č. 32, proti žalovaným 1/ M. O., bývajúcemu v U., M. Č.. XXX/X, Č. P., 2/ T.. B. O.Á., bývajúcemu Z. W., J. Č.. XXX, Č. P., o zrušenie a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva, vedenom na Okresnom súde Stará Ľubovňa pod sp. zn. 8 C 19/2017, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 11. apríla 2019 sp. zn. 12 Co 51/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným priznáva náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 22. januára 2019 č. k. 8 C 19/2017 - 147 schválil súdny zmiar strán, ktorým zrušil podielové spoluvlastníctvo žalobcu a žalovaných k rodinnému domu súp. číslo XX, postavenému na parcele č. KN-C XXX, v katastrálnom území O., ktorý je evidovaný Okresným úradom Stará Ľubovňa, katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX pre katastrálne územie O. (ďalej len „nehnutelnosť“) a nehnuteľnosť pripadla do výlučného vlastníctva žalobcu, ktorý sa zmiarom zároveň zaviazal uhradiť za odstupujúci podiel žalovanému 1/ sumu 5 500,- € a žalovanému 2/ sumu 5 000,- €, a to najneskôr v lehote do 31. augusta 2019 na účty žalovaných, ktoré oznámia žalobcovi do 15 dní. Zároveň sa strany dohodli, že ak nebude odplata včas uhradená, žalobca zaplatí žalovaným aj úrok z omeškania v zmysle Občianskeho zákonníka platného na území Slovenskej republiky. Strany sporu sa dohodli, že týmto sú vysporiadané všetky nároky oboch strán z podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti, teda tak nároky žalobcu na náhradu investícií do uvedeného rodinného domu, ako aj nároky žalovaných z dôvodu výplaty za odstupujúci podiel. Strany sporu prehlásili, že pri ich dohode vychádzali z ceny rodinného domu s príslušenstvom vo výške 40 000,- €, a to na základe znaleckého posudku Ing. Ireny Gallovej číslo 6/2019, ktorý bol predložený žalobcom. Strany sporu prehlásili, že si iné nároky, okrem tých, ktoré sú uvedené v tomto zmiari, nebudú z dôvodu zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnosti do budúcnosti

uplatňovať a každá zo strán bude znášať svoje trovy vzniknuté v súdnom konaní. Právne súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil § 148 ods. 1, 2 CSP.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 11. apríla 2019 sp. zn. 12 Co 51/2019 odmietol odvolanie žalobcu proti rozhodnutiu o schválení zmiernu pre neprípustnosť. Skonštatoval, že uznesením, ktorým súd prvej inštancie schválil súdny zmiern, správne poučil strany sporu o nemožnosti podať proti rozhodnutiu odvolanie v zmysle § 357 CSP. Nakoľko napadnuté uznesenie nepatrí medzi taxatívne uvedené uznesenia, proti ktorým je prípustné odvolanie (§ 357 CSP), odvolanie žalobcu odmietol v zmysle § 386 písm. c) CSP.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie podľa § 420 písm. e) a f) CSP, ako aj s poukazom na § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP, keďže postupom súdu prvej inštancie, ako aj súdu odvolacieho došlo k závažným pochybeniam a k porušeniu jeho procesných práv. Namietal predovšetkým nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý len stroho skonštatoval, že odvolanie voči uzneseniu nie je prípustné. Dovolateľ v dovolaní uviedol všetky svoje odvolacie dôvody, s ktorými sa odvolací súd vôbec nevysporiadal a tiež vyčítal odvolaciemu súdu, že rozhodol bez nariadenia pojednávania, a tým mu v zmysle § 420 písm. f) CSP znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Vzhľadom na uvedené žiadal zrušiť tak rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Súčasne s dovolaním žiadal o nariadenie odkladu vykonateľnosti napadnutého uznesenia, v zmysle ktorého je povinný zaplatiť žalovaným sumy 5 500,- € a 5 000,- € do 31. augusta 2019.

Žalovaní 1/ a 2/ sa vyjadrili k dovolaniu spoločne tak, že ho považujú za bezpredmetné, účelové a irelevantné, urobené s jediným cieľom, aby ich žalobca nemusel vyplatiť, pričom suma, ktorá je predmetom zmiernu, je na spodnej hranici akceptovateľnosti. Vo svojom vyjadrení vyvrátili žalobcove tvrdenia uvádzané v odvolaní a dovolaní a pripomenuli, že žalobca súhlasil so zmiernom tak, ako bol uzavretý a schválený súdom. Navrhli rozhodnutie odvolacieho súdu „potvrdiť“.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana, zastúpená advokátom, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. e) a f) a § 421 ods. 1 písm. a) a c) CSP.

Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) alebo napokon aj c) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku tejto viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom. Vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu, dovolací súd rozsahom dovolania nie je viazaný (§ 77 CMP).

V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne

konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Na prvom mieste, skôr než dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu dôvodnosti dovolania, je posúdenie prípustnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, voči ktorému smeruje. V tomto prípade smeruje dovolanie voči uzneseniu, ktorým odvolací súd odmietol odvolanie voči uzneseniu o schválení súdneho zmiernu pre neprípustnosť (§ 386 CSP). Rozhodnutie, ktorým súd odmietol odvolanie je síce procesného charakteru, nakoľko súd nepristúpil k vecnému prejednávaniu odvolania, avšak považuje sa za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, keďže tu existovali prekážky, pre ktoré vec nemohol prejednať vecne, patrí teda do zoznamu rozhodnutí, pri ktorých je prípustné posúdenie existencie väd zmätočnosti (viď Civilný sporový poriadok, Komentár, C.H. Beck, 2016, str. 1355-1356).

Znakmi vady zmätočnosti konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces však pre procesnú stranu automaticky nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012).

Dovolacia námietka žalobcu, že odvolací súd rozhodol o odvolaní bez nariadenia pojednávania, by v prípade skutočného výskytu takej situácie mohlo nasvedčovať postupu súdu (odvolacieho), ktorým sa strane odníme reálna možnosť konať pred súdom (najmä v podobe práva vyjadrovať sa k návrhom na dôkazy i k vykonaným dôkazom), v prejednávanej veci však o tento prípad nešlo. Ustanovenia § 385 CSP totiž prikazujú odvolaciemu súdu (až) pri prejednaní odvolania nariadiť pojednávanie vždy, ak vznikla potreba zopakovania alebo doplnenia dokazovania alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Z obsahu spisu vyplýva, že odvolací súd sa nedostal ani do štádia prejednávania odvolania žalobcu proti uzneseniu, ktorým súd prvej inštancie schválil zmier strán. Odvolací súd totiž pre neprípustnosť odvolania nemal možnosť posúdiť jeho opodstatnenosť a pri ďalšom postupe mal zviazané ruky. Jediný zákonný postup v danej veci bolo správne odmietnutie žalobcovho odvolania pre neprípustnosť v zmysle § 386 písm. c) v spojení s § 355 ods. 2 a 357 (a contratio) CSP. Argument dovolateľa o absencii pojednávania je potom bezpredmetný, keďže niet skutočnosti, ktorú by bolo možné vyhodnotiť ako nesprávny procesný postup znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva.

Pokiaľ ide o námietku arbitrárnosti (nepreskúmateľnosti), nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd ani v najmenšom nevysporiadal s námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní, je všeobecne známou skutočnosťou, že na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016 (aplikovateľné aj po zmene právnych predpisov, vystihujúce podstatu § 420 písm. f) CSP), právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku“. Pri vyjdení z tohto stanoviska má dovolací

súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiaden podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť vyššie citovanej právnej vety. Dovoláním napádané rozhodnutie totiž uvádza výrok rozhodnutia, ktorý bol odvoláním napadnutý a skutočnosti o podaní odvolania žalobcom a následne odôvodňuje svoj ďalší postup a svoje rozhodnutie vo vzťahu k odvolaniu žalobcu a taktiež aj právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory k prípustnosti odvolania vysvetlené v odôvodnení. Argument dovolateľa je síce principiálne teoreticky spôsobilý znemožniť strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že môže mať za následok porušenie práva na spravodlivý proces, keďže však odvolací súd odmietol odvolanie žalobcu pre neprípustnosť a nepristúpil ani k prejednaniu odvolania, v prejednávanej veci preto o taký prípad nešlo. Z tohto argumentu preto prípustnosť dovolania ani nebolo možné vyvodit'.

K argumentu dovolateľa v zmysle § 420 písm. e) CSP neboli dovolacím súdom zistené žiadne pochybenia nižších súdov z hľadiska ich obsadenia, či prípadného prejednania veci vylúčenými sudcami. Keďže dovolateľ v odôvodnení dovolania viac než strohé konštatovanie pochybenia v procesnom postupe v zmysle tohto ustanovenia na vysvetlenie dôvodov neuviedol, ani z tohto dôvodu prípustnosť dovolania nebolo možné vyvodit'.

Vo vzťahu k dovolacím dôvodom v zmysle § 421 ods. 1 CSP je potrebné uviesť, že dovolanie je tu prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Na týchto záveroch zotrúva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu (1 Cdo 54/2018, 2 Cdo 33/2017, 3 Cdo 33/2017, 4 Cdo 54/2018, 5 Cdo 104/2017, 7 Cdo 29/2018, 8 Cdo 140/2017).

Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najsôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí v prvom rade splnenie podmienky, že nejde o dovolanie v zmysle § 421 ods. 2 alebo § 422 CSP a že ide o dovolanie voči rozhodnutiu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie. Následne je potrebné riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až 435 CSP, je potrebné konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, vysvetliť (označením konkrétneho rozhodnutia najvyššieho súdu), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená (2 Cdo 203/2016, 3 Cdo 216/2017, 4 Cdo 64/2018, 6 Cdo 113/2017, 7 Cdo 95/2017 a 8 Cdo 95/2017).

K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Tak ako aj v prípade odvolania žalobcu voči uzneseniu súdu prvej inštancie o schválení

zmieru, ani v prípade dovolania voči uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo odvolanie odmietnuté, nie je možné vôbec ani pristúpiť k posúdeniu dôvodnosti jeho opravného prostriedku. Keďže uznesenie, voči ktorému dovolanie smeruje, je uznesením o odmietnutí odvolania, napadnuté rozhodnutie neobsahuje vlastnosť rozhodnutia, ktorú vyžaduje ustanovenie § 421 CSP, aby mohol v zmysle tohto ustanovenia prebehnúť dovolací prieskum a keďže dovolanie v tejto časti nesmeruje proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, nebolo možné vykonať dovolací prieskum ani v tejto časti dovolania.

Nakoľko dovolací súd nezistil dôvody odôvodňujúce prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) a e) CSP a dovolací prieskum nebolo možné uskutočniť vo vzťahu k § 421 ods. 1 CSP, nakoľko napadnuté rozhodnutie nepatrí k rozhodnutiam, voči ktorým je dovolanie vo vzťahu k tomuto ustanoveniu prípustné, potom jediným vyústením tohto konania bolo odmietnutie dovolania žalobcu podľa § 447 písm. c) CSP, keďže dovolanie nie je prípustné, a to bez toho, aby mal dovolací súd možnosť skúmať vecnú správnosť napádaného uznesenia odvolacieho súdu.

Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.